

12. MENTALNE
BOLESTI
I
BOLESTI JETRE

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI

12.1.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI EVIDENTIRANI U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Od mentalnih bolesti i poremećaja, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, prema podacima CEZIH-a, u IŽ registrirano je 44.008 oboljelih (lani 43.967), većina kod žena (62,0%).

U odnosu na 2023. godinu, broj registriranih mentalnih bolesti i poremećaja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti stagnira (za 0,1% više).

Većinu bolesti iz ove skupine čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (41,5%), slijede afektivni poremećaji (19,7%), bihevioralni sindromi (11,7%), shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji odnosno organski i simptomatski duševni poremećaji (po 7,0%), koji uključuju demencije (4,5%).

Kod muškog spola najčešće su neuroze (34,8%), slijede afektivni poremećaji (14,8%), poremećaji uzrokovani psihoaktivnim tvarima (11,8%) koji uključuju alkohol (4,9%) i opijate (5,2%), bihevioralni sindromi (10,6%) te shizofrenija (9,4%). Kod ženskog spola također su vodeće neuroze (45,6%) i afektivni poremećaji (22,7%), a na trećem mjestu su bihevioralni sindromi (12,4%), slijede organski i simptomatski duševni poremećaji (7,6%), koji uključuju demencije (5,2%) te shizofrenija (5,6%).

Tablica 1 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji 2024.g. po spolu

	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	44.008	100,0	16.721	100,0	27.287	100,0
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	3.098	7,0	1.029	6,2	2.069	7,6
- F00-F03 Demencija	1.977	4,5	569	3,4	1.408	5,2
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	2.421	5,5	1.980	11,8	441	1,6
- F10 – alkohol	1.003	2,3	821	4,9	182	0,7
- F11 - opijati	1.062	2,4	871	5,2	191	0,7
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	3.085	7,0	1.566	9,4	1.519	5,6
Afektivni poremećaji (F30-F39)	8.655	19,7	2.473	14,8	6.182	22,7
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatoformni p. (F40-F48)	18.270	41,5	5.814	34,8	12.456	45,6
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	5.147	11,7	1.770	10,6	3.377	12,4
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	3.332	7,6	2.089	12,5	1.243	4,6

Izvor: CEZIH

Od mentalnih bolesti i poremećaja, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, najčešće obolijevaju odrasle (48,3%) i starije osobe (45,7%).

Kod djece u dobi do 6 g. najčešće su evidentirani poremećaji psihološkog razvoja (77,4%) te poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu (19,8%). Kod djece u dobi 7-19 g. najčešći su poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (35,3%) te poremećaji psihološkog razvoja (34,1%), a slijede neuroze (16,5%).

Tablica 2 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji 2024.g. po dobi

	UKUPNO		0-6 g.		7-19 g.		20-64 g.		65 i više g.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	44.008	100,0	932	100,0	1.717	100,0	21.258	100,0	20.101	100,0
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	3.098	7,0	1	0,1	3	0,2	323	1,5	2.771	13,8
- F00-F03 Demencija	1.977	4,5	-	0,0	-	0,0	63	0,3	1.917	9,5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	2.421	5,5	-	0,0	11	0,6	2.118	10,0	292	1,5
- F10 – alkohol	1.003	2,3	-	0,0	1	0,1	762	3,6	240	1,2
- F11 - opijati	1.062	2,4	-	0,0	-	0,0	1.035	4,9	27	0,1
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (F20-F29)	3.085	7,0	-	0,0	58	3,4	2.197	10,3	830	4,1
Afektivni poremećaji (F30-F39)	8.655	19,7	2	0,2	64	3,7	3.836	18,0	4.753	23,6
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatiformni p. (F40-F48)	18.270	41,5	5	0,5	283	16,5	9.882	46,5	8.100	40,3
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	5.147	11,7	17	1,8	59	3,4	1.930	9,1	3.141	15,6
Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)	1.375	3,1	721	77,4	586	34,1	63	0,3	5	0,0
Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i u adolescenciji (F90-F98)	961	2,2	185	19,8	606	35,3	123	0,6	47	0,2
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F60-F79, F99)	996	2,3	1	0,1	47	2,7	786	3,7	162	0,8

Izvor: CEZIH

Budući da se način prikupljanja i obrade podataka razlikuje od dosadašnjeg načina prikupljanja i obrade podataka iz PZZ-a, podaci od 2020.g. nisu u potpunosti usporedivi s onima objavljivanim ranijih godina.

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u IŽ registrirano je 12.910 oboljelih (lani 12.119), što čini 3,2% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Većinu bolesti čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (31,3%), zatim shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (16,4%), a slijede demencije (8,0%) te duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (6,1%). U dobnoj skupini 20-64 godine je u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti 59,9% registriranih pacijenata. Broj registriranih u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti čini 29,3% registriranih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

U odnosu na 2023. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 6,5% više mentalnih bolesti i poremećaja.

Tablica 3 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti (sve ordinacije) u Istarskoj županiji 2024.g. po dobi

	Ukupno		0-6 g.		7-19 g.		20-64 g.		65 i više g.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	12.910	100,0	523	100,0	1.331	100,0	7.737	100,0	3.319	100,0
Demencija F00-F03	1.031	8,0	-	-	-	-	60	0,8	971	29,3
D.p. i p.p. uzrokovani alkoholom F10	793	6,1	-	-	15	1,1	616	8,0	162	4,9
D.p. i p.p. uzrokovani psihoaktivnim tvarima F11-F19	271	2,1	-	-	11	0,8	252	3,2	8	0,2
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji F20-F29	2.117	16,4	-	-	17	1,3	1.717	22,2	383	11,5
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatiformni p. F40-F48	4.043	31,3	-	-	260	19,5	3.101	40,1	682	20,6
Duševna zaostalost F70-F79	130	1,0	-	-	16	1,2	100	1,3	14	0,4
Ostali d.p. i p.p.	4.525	35,1	523	100,0	1.012	76,1	1.889	24,4	1.099	33,1

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti evidentirano je 6.539 pregleda kod muškaraca (50,7% u ukupnom), a kod žena 6.371 (49,3%).

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti, najčešće evidentirane su kod oba spola neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji: kod muškaraca 26,7% pregleda, a kod žena 36,1% pregleda.

Na drugom mjestu kod oba spola su shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji: kod muškaraca 18,2% i kod žena 14,5%. Na trećem mjestu kod muškaraca su poremećaji uzrokovani alkoholom (9,8%), a kod žena demencije (9,9%).

Tablica 4 - Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja registrirani u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u Istarskoj županiji 2024. godine po spolu

	Ukupno	Muški		Ženski	
		Broj	%	Broj	%
UKUPNO	12.910	6.539	100,0	6.371	100,0
Demencija F00-F03	1.031	398	6,1	633	9,9
D.p. i p.p. uzrokovani alkoholom F10	793	642	9,8	151	2,4
D.p. i p.p. uzrokovani psihoaktivnim tvarima F11-F19	271	204	3,1	67	1,1
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji F20-F29	2.117	1.192	18,2	925	14,5
Neuroze i afektivni p. povezani sa stresom i somatiformni p. F40-F48	4.043	1.742	26,7	2.301	36,1
Duševna zaostalost F70-F79	130	92	1,4	38	0,6
Ostali d.p. i p.p.	4.525	2.269	34,7	2.256	35,4

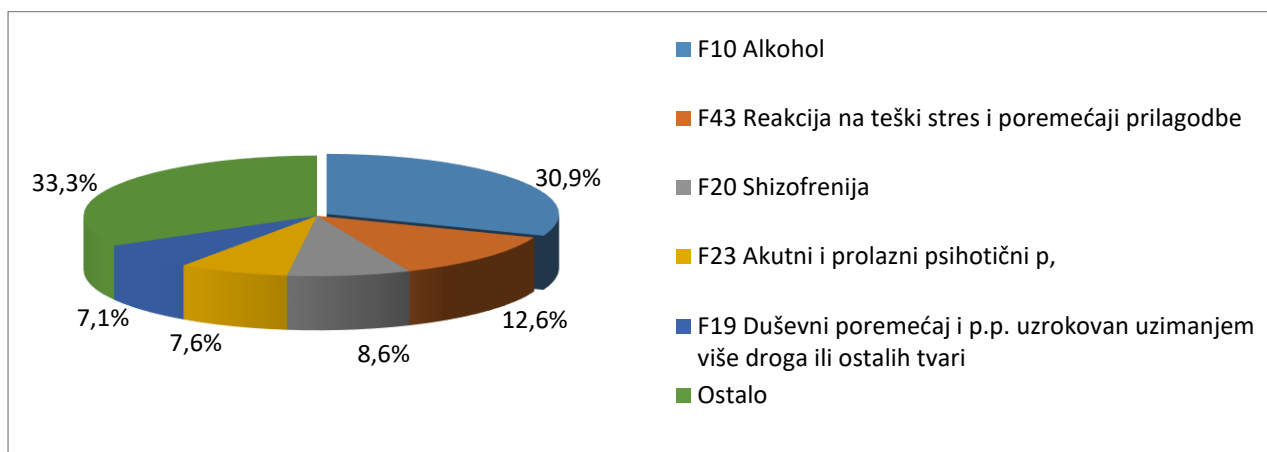
U zdravstvenim ustanovama u IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja hospitalizirano je 996 osoba, 538 (54,0%) muškarac i 458 žene (46,0%).

Tablica 5 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po spolu u Istarskoj županiji* u 2024.godini

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	996	100	538	100	458	100
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	<i>141</i>	<i>14,2</i>	<i>59</i>	<i>11,0</i>	<i>82</i>	<i>17,9</i>
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	6	0,6	4	0,7	2	0,4
- F01 vaskularna demencija	38	3,8	9	1,7	29	6,3
- F03 Nespecificirana demencija	41	4,1	10	1,9	31	6,8
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	44	4,4	28	5,2	16	3,5
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	<i>298</i>	<i>29,9</i>	<i>219</i>	<i>40,7</i>	<i>79</i>	<i>17,2</i>
- F10 – alkohol	230	23,1	166	30,9	64	14,0
- F11 - opijati	13	1,3	9	1,7	4	0,9
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	47	4,7	38	7,1	9	2,0
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	<i>236</i>	<i>23,7</i>	<i>124</i>	<i>23,0</i>	<i>112</i>	<i>24,5</i>
- F20 Shizofrenija	88	8,8	46	8,6	42	9,2
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	71	7,1	41	7,6	30	6,6
- F25 Shizoafektivni p.	32	3,2	16	3,0	16	3,5
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	<i>122</i>	<i>12,2</i>	<i>49</i>	<i>9,1</i>	<i>73</i>	<i>15,9</i>
- F31 Bipolarni afektivni p.	45	4,5	25	4,6	20	4,4
- F32 Depresivne epizode	36	3,6	11	2,0	25	5,5
- F33 Povratni depresivni p.	39	3,9	13	2,4	26	5,7
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	<i>182</i>	<i>18,3</i>	<i>77</i>	<i>14,3</i>	<i>105</i>	<i>22,9</i>
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	157	15,8	68	12,6	89	19,4
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	<i>14</i>	<i>1,4</i>	<i>9</i>	<i>1,7</i>	<i>5</i>	<i>1,1</i>
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	<i>1</i>	<i>0,1</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>1</i>	<i>0,2</i>
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima u djetinjstvu i adoles. (F90-F98)</i>	<i>2</i>	<i>0,2</i>	<i>1</i>	<i>0,2</i>	<i>1</i>	<i>0,2</i>
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

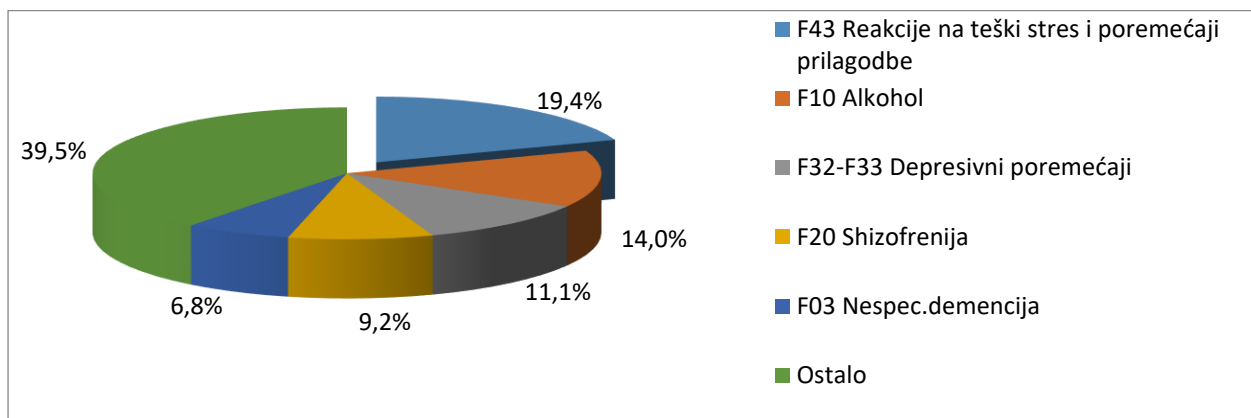
*OB Pula i stacionari

Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih muškaraca su: alkohol (30,9%), reakcija na teški stres i poremećaj prilagodbe (12,6%) shizofrenija (8,6%), akutni i prolazni psihotični poremećaj (7,6%), duševni poremećaj i poremećaji ponašanja uzimanjem više droga ili ostalih tvari (7,1%). Navedenih pet vodećih dijagnoza uzrok su dvije trećine (66,7%) hospitalizacija u IŽ kod muškaraca zbog duševnih poremećaja.

Slika 1 - Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2024.g.

Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih žena su: reakcije na teški stres i poremećaj prilagodbe (19,4%), alkohol (14,0%), F32-F33 depresivni poremećaji (11,1%), shizofrenija (9,2%) te nespecificirana demencija (6,8%). Navedenih pet vodećih dijagnoza uzrok su dvije trećine (60,4%) hospitalizacija u IŽ kod žena zbog duševnih poremećaja.

Slika 2 - Vodeće dijagnoze u skupini duševnih poremećaja kod hospitaliziranih osoba ženskog spola u Istarskoj županiji u 2024.g.

Kod muškaraca više od polovine (59,6%) hospitalizacija je u dobi 30-59 godina, a kod žena više od polovine hospitalizacija (52,2%) je u dobi iznad 50 godina.

Tablica 6 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po spolu i dobi u Istarskoj županiji* u 2024.godini

Spol	Ukupno	Dobne skupine								
		1-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Ukupno	996	-	24	101	156	212	186	151	76	90
Muški	550	-	9	57	93	121	114	85	44	27
Ženski	446	-	15	44	63	91	72	66	32	63

*OB Pula i stacionari

Tablica 7 - Broj hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) po dobi u Istarskoj županiji* u 2024.godini

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	Dobne skupine							
		0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	996	24	101	156	212	186	151	76	90
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	141	-	3	-	2	3	26	33	74
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	6	-	-	-	-	-	-	4	2
- F01 vaskularna demencija	38	-	-	-	-	-	4	5	29
- F03 Nespecificirana demencija	41	-	-	-	-	1	10	8	22
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	44	-	-	-	2	2	9	13	18
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	298	5	30	62	88	63	42	8	-
- F10 – alkohol	230	3	12	39	66	60	42	8	-
- F11 - opijati	13	-	1	8	3	1	-	-	-
- F19 - više droga ili ostalih tvari	47	2	15	13	16	1	-	-	-
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	236	3	34	53	56	52	28	9	1
- F20 Shizofrenija	88	-	3	18	25	28	12	1	1
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	71	3	25	19	17	6	1	-	-
- F25 Shizoafektivni p.	32	-	-	3	8	13	8	-	-
Afektivni poremećaji (F30-F39)	122	2	1	8	28	31	37	9	6
- F31 Bipolarni afektivni p.	45	-	1	2	16	11	13	2	-
- F32 Depresivne epizode	36	-	-	1	4	11	11	4	5
- F33 Povratni depresivni p.	39	2	-	5	8	9	11	3	1
Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	182	12	30	29	36	34	15	17	9
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	157	9	26	24	34	30	13	14	7
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)	14	-	2	4	2	3	3	-	-
Duševna zaostalost (F70-F79)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Neodređeni mentalni poremećaji F99	-	-	-	-	-	-	-	-	-

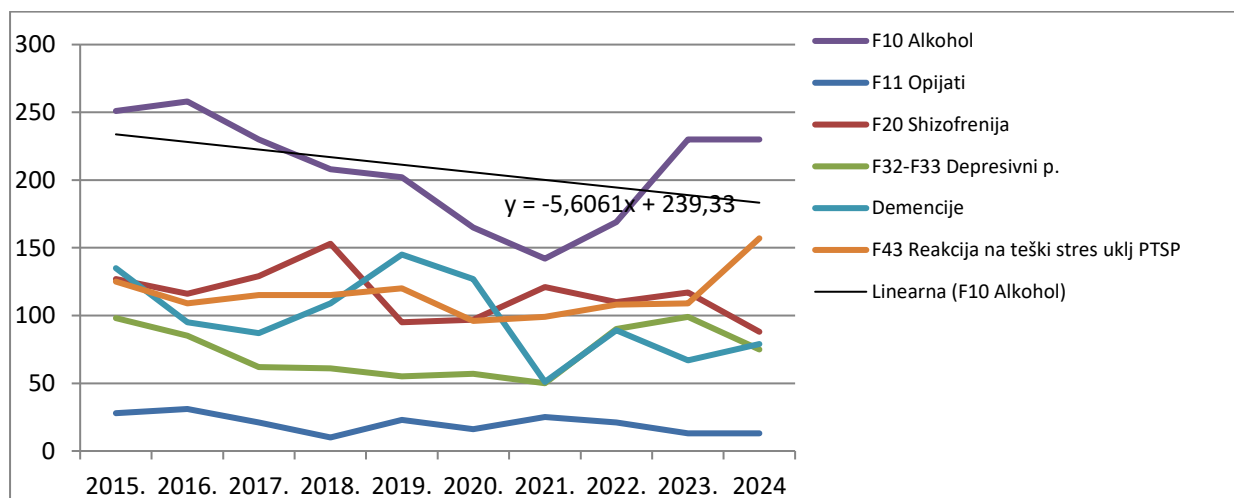
*OB Pula i stacionari

U odnosu na prethodnu godinu, u 2024. godini je evidentirano za 2,6% manje hospitalizacija zbog duševnih poremećaja, kod muškaraca je broj hospitalizacija bio manji za 8,5%, a kod žena veći za 5,7%. Broj hospitalizacija zbog alkohola je isti kao prethodne godine, kod žena veći za 14,5%, depresivnih poremećaja manji za 24,2%, shizofrenija manja za 24,8%. Broj hospitalizacija zbog uzimanja opijata jednak je kao prethodne godine, a zbog demencija duplo veći.

Tablica 8 - Broj hospitalizacija zbog odabranih duševnih poremećaja po spolu u razdoblju 2015.-2024. g. u Istarskoj županiji

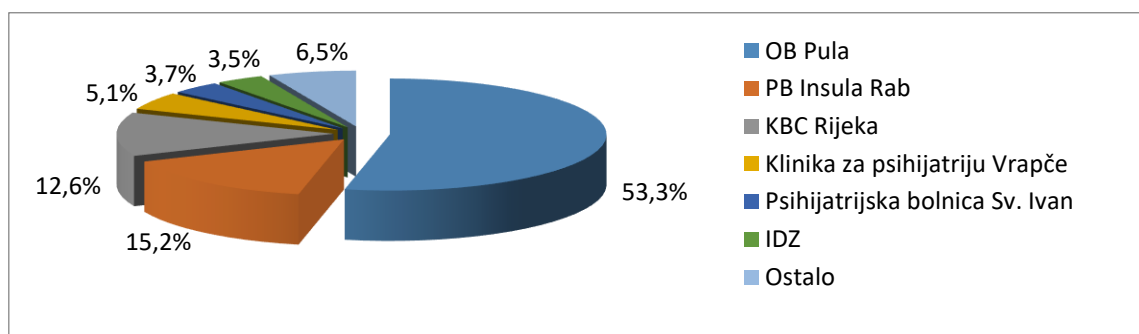
	Spol	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
F00-F99 Duševni porem. i poremećaji ponašanja	UK	1.121	1.042	1.003	1.028	986	846	806	943	1.023	996
	M	616	608	550	550	541	462	437	507	601	550
	Ž	505	434	453	478	445	384	369	436	422	446
F10 D.p. i p.p. uzrokovani alkoholom	UK	251	258	230	208	202	165	142	169	230	230
	M	202	200	175	166	145	132	105	128	168	159
	Ž	49	58	55	42	57	33	37	41	62	71
F11 D.p. i p.p. uzrokovani uzimanjem opijata	UK	28	31	21	10	23	16	25	21	13	13
	M	23	28	19	8	21	14	20	16	9	9
	Ž	5	3	2	2	2	2	5	5	4	4
F20 Shizofrenija	UK	127	116	129	153	95	97	121	110	117	88
	M	88	82	81	91	62	65	79	74	82	45
	Ž	39	34	48	62	33	32	42	36	35	43
F32-F33 Depresivni poremećaji	UK	98	85	62	61	55	57	50	90	99	75
	M	31	31	22	27	22	18	12	22	34	24
	Ž	67	54	40	34	33	39	38	68	65	51
F43 Reakcija na teški stres uključujući PTSP	UK	125	109	115	115	120	96	99	108	109	157
	M	67	50	46	42	61	42	44	59	54	68
	Ž	58	59	69	73	59	54	55	49	55	89
DEMENCIJE:											
F01 Vaskularna demencija	UK	28	29	35	38	62	50	12	26	19	38
	M	11	14	13	8	18	9	4	13	9	9
	Ž	17	15	22	30	44	41	8	13	10	29
F03 Nespecif. demencija	UK	72	42	44	54	71	68	28	56	42	41
	M	13	16	21	16	21	23	8	15	10	10
	Ž	59	26	23	38	50	45	20	41	32	31
F05 Delirij (nije uzrokovan alkoh. ili ost.psihoakt.tvarima)	UK	3	-	3	5	4	1	7	6	4	1
	M	-	-	1	2	1	1	5	2	1	1
	Ž	3	-	2	3	3	-	2	4	3	-
F00*=G30 Alzheimerova Bolest	UK	32	24	5	12	8	8	4	1	3	6
	M	4	11	1	1	1	-	2	-	2	4
	Ž	28	13	4	11	7	8	2	1	1	2

U posljednjih deset godina u padu je broj hospitalizacija zbog uzimanja alkohola, shizofrenije, opijata, dok je u blagom porastu broj hospitalizacija zbog reakcija na teški stres uključujući PTSP, demencija i depresivnih poremećaja.

Slika 3 - Broj hospitalizacija zbog odabranih duševnih poremećaja 2015.-2024. u IŽ

Prema podacima HZJZ-a, stanovništvo IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2024.g. najčešće je hospitalizirano u OB Pula (53,3%), Insuli Rab (15,2%) i KBC Rijeka (12,6%).

Slika 4 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2024. godini

Izvor: HZJZ

Prema podacima HZJZ-a, kod stanovništva IŽ u zdravstvenim ustanovama u RH u 2024.g. bilo je ukupno 1.528 hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja: 852 muškaraca (55,8%) i 676 žena (44,2%). Većina hospitaliziranih je u dobi od 30 do 69 godina (70,5%), 60,7% žena i 78,4% muškaraca.

Tablica 9 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2024.g. po dobi i spolu

Spol	Ukupno	Dobne skupine								
		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	1.528	11	111	138	221	323	290	244	98	92
Muški spol	852	7	26	88	146	194	178	150	36	27
Ženski spol	676	4	85	50	75	129	112	94	62	65

Izvor: HZJZ

Vodeće dijagnoze kod muškaraca iz IŽ hospitaliziranih u RH u ovoj skupini bolesti i stanja su: duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (30,5%), shizofrenija (10,7%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,0%), bipolarni afektivni poremećaj (5,6%) te duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem više droga ili ostalih tvari (5,6%). Kod hospitaliziranih žena zbog ove skupine vodeće su dijagnoze: reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (13,2%), depresivni poremećaji F32-F33 (12,6%), duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (12,6%), shizofrenija (7,5%) te bipolarni afektivni poremećaj (7,4%).

Tablica 10 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2024.g. po spolu

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	1.528	100,0	852	100,0	676	100,0
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	185	12,1	74	8,7	111	16,4
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	2	0,1	2	0,2	-	0,0
- F01 vaskularna demencija	39	2,6	9	1,1	30	4,4
- F03 Nespecificirana demencija	41	2,7	10	1,2	31	4,6
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	87	5,7	43	5,0	44	6,5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	466	30,5	353	41,4	113	16,7
- F10 – alkohol	345	22,6	260	30,5	85	12,6
- F11 - opijati	48	3,1	35	4,1	13	1,9
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	62	4,1	48	5,6	14	2,1
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	358	23,4	207	24,3	151	22,3
- F20 Shizofrenija	142	9,3	91	10,7	51	7,5
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	89	5,8	44	5,2	45	6,7
- F25 Shizoafektivni p.	48	3,1	23	2,7	25	3,7
Afektivni poremećaji (F30-F39)	235	15,4	97	11,4	138	20,4
- F31 Bipolarni afektivni p.	98	6,4	48	5,6	50	7,4
- F32 Depresivne epizode	49	3,2	16	1,9	33	4,9
- F33 Povratni depresivni p.	82	5,4	30	3,5	52	7,7
Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	193	12,6	77	9,0	116	17,2
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	157	10,3	68	8,0	89	13,2
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	9	0,6	-	0,0	9	1,3
Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)	39	2,6	22	2,6	17	2,5
Duševna zaostalost (F70-F79)	5	0,3	4	0,5	1	0,1
Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)	9	0,6	7	0,8	2	0,3
Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)	29	1,9	11	1,3	18	2,7
Neodređeni mentalni poremećaji F99	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

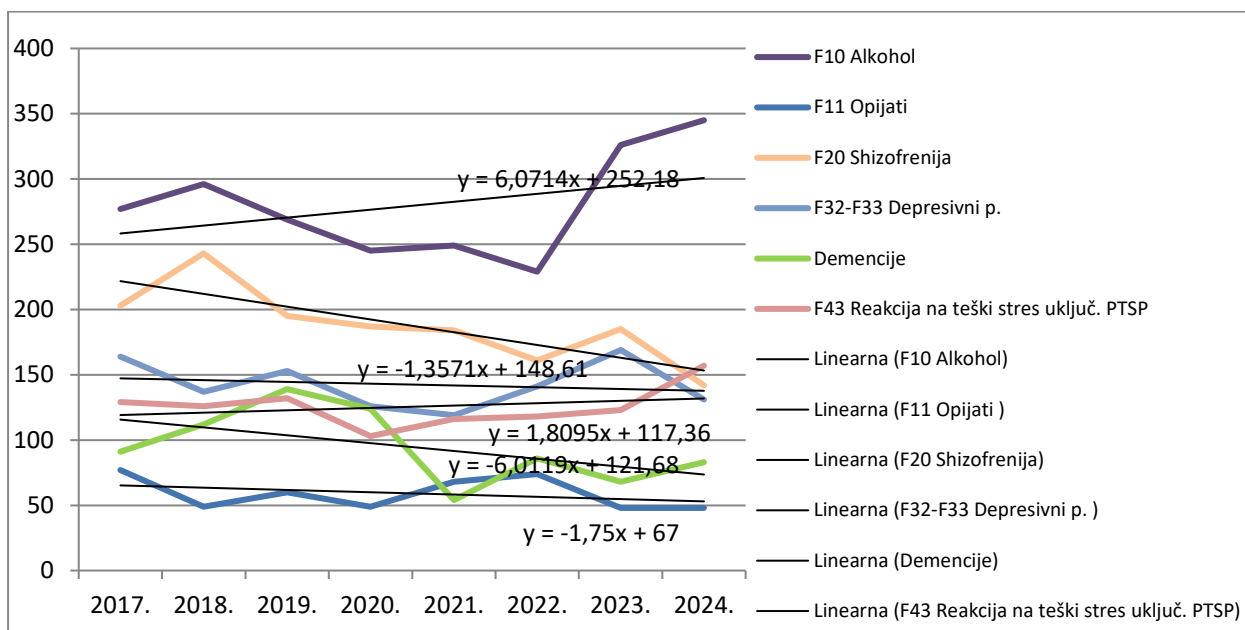
Djeca i mladi do 19 godina hospitaliziraju se najčešće zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (23,8%), akutnih i prolaznih psihotičnih poremećaja (13,9%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (13,1%), poremećaja psihološkog razvoja (7,4%) te bihevioralnih sindroma vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (6,6%) među kojima najčešće anorexia nervosa. Odrasli u dobi 20-39 godina najčešće su hospitalizirani zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (19,5%), akutnih i prolaznih psihotičnih poremećaja (12,0%), shizofrenije odnosno reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (po 11,1%) te uzimanja više droga ili ostalih tvari (9,7%). Odrasli u dobi 40-69 godina najčešće su hospitalizirani zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovani alkoholom (30,5%), shizofrenije (11,6%), depresivnih poremećaja F32-F33 (10,9%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (9,8%) te bipolarnog poremećaja (8,8%). Starije osobe (70 i više godina) najčešće su hospitalizirane zbog demencija (F00-F05) (34,7%), ostalih duševnih poremećaja izazvanih oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću (24,7%), depresivnih poremećaja F32-F33 (10,0%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,9%) te uzimanja alkohola (6,3%).

Tablica 11 - Broj hospitalizacija stanovništva IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u ustanovama u RH u 2024.g. po dobi

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	1.528	122	138	221	323	290	244	98	92
Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)	185	2	4	1	10	15	35	42	76
- F00*=G30 Alzheimerova bolest	2	1	-	-	1	-	-	-	-
- F01 vaskularna demencija	39	-	-	-	-	-	4	5	30
- F03 Nespecificirana demencija	41	-	-	-	-	1	10	7	23
- F06 Ostali d.p. izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	87	-	-	1	8	14	17	27	20
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)	466	9	41	97	135	94	78	12	-
- F10 – alkohol	345	2	10	60	95	88	78	12	-
- F11 - opijati	48	-	2	25	17	4	-	-	-
- F19 - više droga ili uzimanje ostalih tvari	62	7	26	9	19	1	-	-	-
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremeć. (F20-F29)	358	18	46	72	85	80	44	12	1
- F20 Shizofrenija	142	-	8	32	45	39	15	2	1
- F23 Akutni i prolazni psihotični p.	89	17	25	18	19	9	1	-	-
- F25 Shizoafektivni p.	48	-	-	3	7	22	15	1	-
Afektivni poremećaji (F30-F39)	235	17	8	14	53	56	64	16	7
- F31 Bipolarni afektivni p.	98	5	6	8	31	18	26	4	-
- F32 Depresivne epizode	49	6	2	1	4	15	11	4	6
- F33 Povratni depresivni p.	82	5	-	5	17	23	23	8	1
Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	193	23	27	28	36	39	18	15	7
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	157	16	20	20	33	35	16	12	5
Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)	9	8	-	-	-	-	1	-	-
Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)	39	5	10	8	4	6	4	1	1
Duševna zaostalost (F70-F79)	5	2	2	1	-	-	-	-	-
Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)	9	9	-	-	-	-	-	-	-
Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)	29	29	-	-	-	-	-	-	-
Neodređeni mentalni poremećaji F99	-	-	-	-	-	-	-	-	-

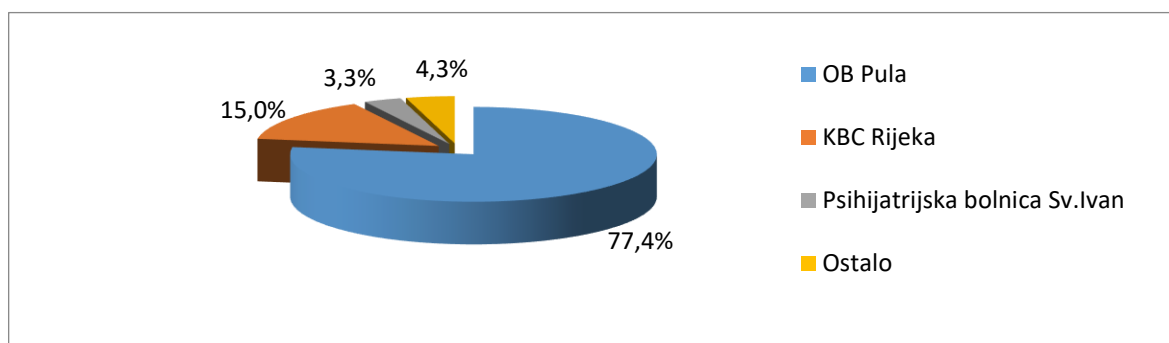
Izvor: HZJZ

U posljednjih osam godina u padu je broj hospitalizacija zbog shizofrenije, uzimanja opijata, depresivnih poremećaja i demencija. U blagom porastu je broj hospitalizacija zbog reakcija na teški stres, a u velikom porastu broj hospitalizacija zbog uzimanja alkohola.

Slika 5 - Broj hospitalizacija stanovništva Istarske županije zbog odabranih duševnih poremećaja u RH u razdoblju 2017.-2024. godine

Stanovnici IŽ u dnevne bolnice zbog duševnih poremećaja najčešće gravitiraju u OB Pula (77,4%) i KBC Rijeka (15,0%).

Slika 6 - Gravitacije stanovnika Istarske županije u dnevne bolnice u RH zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2024. godini

Izvor: HZJZ

U dnevnim bolnicama u RH evidentirano je 4.066 boravaka zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, od toga 2.453 (60,3%) kod muških i 1.613 (39,7%) kod ženskih osoba. U odnosu na prethodnu godinu u dnevnim bolnicama registrirano je za 17,9% manje boravaka (lani 4.954). Većina boravaka u dnevnoj bolnici zbog ove skupine bolesti i stanja bila je kod osoba u dobi 40-59 godina (51,8%), 55,2% muškaraca i 46,8% žena.

Tablica 12 - Ukupan broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2024. godini po spolu i dobi

Spol	Ukupno	Dobne skupine								
		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	4.066	48	231	265	464	1.010	1.098	730	175	45
Muški spol	2.453	34	87	196	328	651	702	354	82	19
Ženski spol	1.613	14	144	69	136	359	396	376	93	26

Izvor: HZJZ

U dnevne bolnice muškarci najčešće dolaze zbog shizofrenije (27,5%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (22,5%) te reakcije na teški stres i poremećaja prilagodbe (13,1%), a žene zbog reakcije na teški stres i poremećaja prilagodbe (17,2%), shizofrenije (13,9%) te depresivnih poremećaja F32-F33 (12,9%).

Tablica 13 - Broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2024. godini po spolu

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	4.066	100,0	2.453	100,0	1.613	100,0
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	169	4,2	52	2,1	117	7,3
- F00-F03 Demencije	99	2,4	39	1,6	60	3,7
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	698	17,2	588	24,0	110	6,8
- F10 – alkohol	659	16,2	552	22,5	107	6,6
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	1.517	37,3	977	39,8	540	33,5
- F20 Shizofrenija	899	22,1	675	27,5	224	13,9
- F23 Akutni i prolazni psihotični poremećaj	150	3,7	111	4,5	39	2,4
- F25 Shizoafektivni p.	232	5,7	61	2,5	171	10,6
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	478	11,8	182	7,4	296	18,4
- F31 Bipolarni afektivni p.	153	3,8	66	2,7	87	5,4
- F32 Depresivne epizode	142	3,5	43	1,8	99	6,1
- F33 Povratni depresivni poremećaj	180	4,4	70	2,9	110	6,8
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	885	21,8	488	19,9	397	24,6
- F41 Ostali anksiozni poremećaji	330	8,1	155	6,3	175	10,8
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	538	13,2	322	13,1	278	17,2
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	60	1,5	2	0,1	58	3,6
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	96	2,4	78	3,2	18	1,1
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	10	0,2	10	0,4	-	0,0
<i>Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)</i>	61	1,5	50	2,0	11	0,7
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	92	2,3	26	1,1	66	4,1
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

Djeca i mladi do 19 godina u dnevnim bolnicama najčešće su boravili zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (32,6%), akutnih i prolaznih psihotičnih poremećaja (25,1%) te poremećaja psihološkog razvoja (12,9%). Odrasli u dobi 20-39 godina najčešće su boravili u dnevnoj bolnici zbog shizofrenije (37,0%), ostalih anksioznih poremećaja (9,1%) te shizoafektivnog poremećaja (8,5%). Odrasli u dobi 40-69 godina najčešće su boravili zbog shizofrenije (22,2%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (19,0%) te reakcije na teški stres i poremećaje

prilagodbe (17,3%). Starije osobe (70 i više godina) najčešće su boravile zbog demencije F00-F03 (40,0%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (26,8%) te depresivnih poremećaja F32-F33 (3,2%).

Tablica 14 - Broj boravaka u dnevnim bolnicama u RH stanovništva Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99) u 2024. godini po dobi

MKB podskupine i dijagnoze	Ukupno	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
UKUPNO	4.066	279	265	464	1010	1098	730	175	45
<i>Organski i simptomatski duševni poremećaji (F00-F09)</i>	<i>169</i>	-	-	2	3	3	10	110	41
- F00-F03 Demencije	99	-	-	1	-	2	8	47	41
<i>Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (F10-F19)</i>	<i>698</i>	<i>4</i>	<i>19</i>	<i>60</i>	<i>255</i>	<i>180</i>	<i>121</i>	<i>59</i>	-
- F10 – alkohol	659	2	1	59	248	169	121	59	-
<i>Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)</i>	<i>1.517</i>	<i>70</i>	<i>156</i>	<i>241</i>	<i>465</i>	<i>235</i>	<i>350</i>	-	-
- F20 Shizofrenija	899	-	57	213	303	180	146	-	-
- F23 Akutni i prolazni psihotični poremećaj	150	70	38	18	20	4	-	-	-
- F25 Shizoafektivni p.	232	-	61	1	34	-	136	-	-
<i>Afektivni poremećaji (F30-F39)</i>	<i>478</i>	<i>13</i>	<i>2</i>	<i>16</i>	<i>93</i>	<i>215</i>	<i>132</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
- F31 Bipolarni afektivni p.	153	3	-	3	49	72	26	-	-
- F32 Depresivne epizode	142	7	2	3	35	79	13	3	-
- F33 Povratni depresivni poremećaj	180	-	-	10	9	64	93	-	4
<i>Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)</i>	<i>885</i>	<i>13</i>	<i>29</i>	<i>90</i>	<i>183</i>	<i>457</i>	<i>110</i>	<i>3</i>	-
- F41 Ostali anksiozni poremećaji	330	6	18	48	97	116	45	-	-
- F43 Reakcije na teški stres i p. prilagodbe	538	7	-	36	86	341	65	3	-
<i>Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (F50-F59)</i>	<i>60</i>	<i>23</i>	<i>35</i>	-	-	<i>2</i>	-	-	-
<i>Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60-F69)</i>	<i>96</i>	<i>28</i>	<i>18</i>	<i>39</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	-	-
<i>Duševna zaostalost (F70-F79)</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	-	-	<i>9</i>	-	-	-	-
<i>Poremećaji psihološkog razvoja (F80-F89)</i>	<i>61</i>	<i>36</i>	<i>6</i>	<i>16</i>	-	<i>3</i>	-	-	-
<i>Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F90-F98)</i>	<i>92</i>	<i>91</i>	-	-	-	-	<i>1</i>	-	-
<i>Neodređeni mentalni poremećaji F99</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI KAO UZROK SMRTI

Od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja kao osnovnog uzroka smrti stanovnika IŽ u 2024. godini umrlo je 99 osoba (2023.g. 87), većinom od organskih i simptomatskih duševnih poremećaja (F00-F09) – 79 osoba, najčešće demencije (74), a većina umrlih od duševnih poremećaja su žene (55).

Tablica 15 - Umrli od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u Istarskoj županiji 2024. godine po dobi i spolu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	30-39 g.	40-49 g.	50-59 g.	60-69 g.	70-79 g.	80+ g.
UKUPNO F00-F99	UK	99	2	4	2	7	16	68
	M	44	2	4	2	4	10	22
	Ž	55	-	-	-	3	6	46
F01 Vaskularna demencija	UK	32	-	-	-	-	4	28
	M	13	-	-	-	-	3	10
	Ž	19	-	-	-	-	1	18
F03 Nespecificirana demencija	UK	42	-	-	-	1	5	36
	M	10	-	-	-	-	1	9
	Ž	32	-	-	-	1	4	27
F07 P. ličnosti i p. ponašanja uzrokovani bolešću, oštećenjem i disfunkc. mozga	UK	5	-	-	-	1	1	3
	M	2	-	-	-	-	-	2
	Ž	3	-	-	-	1	1	1
F10 Alkohol	UK	18	1	4	1	5	6	1
	M	17	1	4	1	4	6	1
	Ž	1	-	-	-	1	-	-
F11 Opijati	UK	2	1	-	1	-	-	-
	M	2	1	-	1	-	-	-
	Ž	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Od 2015. do 2019.g. umrle su 179 osoba, a od 2020. do 2024.g. 379 osoba (za 111,7% više umrlih).

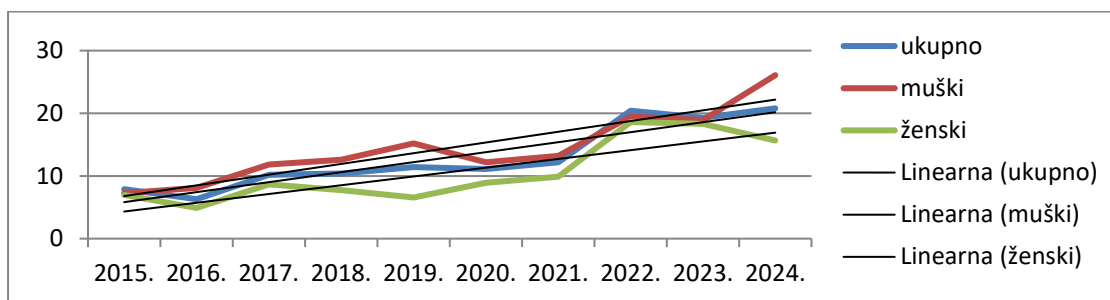
Tablica 16 - Umrli od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u Istarskoj županiji od 2015. do 2024. godine

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
UKUPNO	33	21	43	39	43	44	57	92	87	99

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

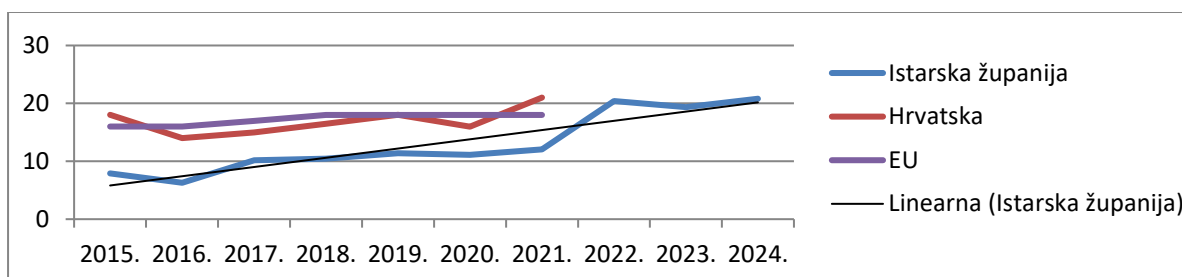
Dobno-standardizirane stope smrtnosti pružaju mogućnost usporedbe među područjima s različitim dobnim sastavom stanovništva koji bi mogao utjecati na naše zaključivanje o pojavnosti određenih bolesti pa tako i uzroka smrti. Stope za IŽ su računate za 2012.-2020. prema Reviziji procjene stanovništva DZS-a, a za 2021.g. na dalje prema Procjeni stanovništva. Stope za RH i EU preuzete su od *European Health Information Gateway*, *WHO Regional Office for Europe* (link <https://gateway.euro.who.int/en/hfa-explorer/>). Za standardizaciju je korišteno standardno europsko stanovništvo 1976. (koje koristi i WHO).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja za ukupnu dob su u porastu, a stope za muški spol su neznatno više od stopa za ženski spol.

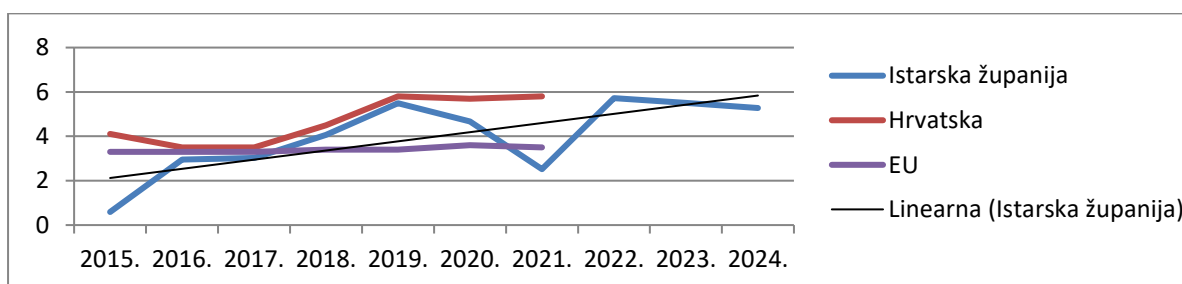

Slika 7 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

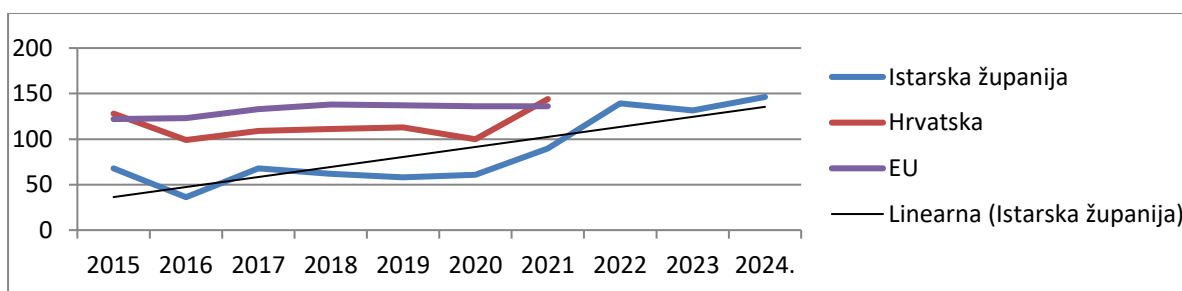
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja za ukupnu dob, za dob do 64 g. te za dob iznad 65 g. približavaju se stopama RH i EU.

Slika 8 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Slika 9 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (0-64 g.)

Slika 10 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

U 2024. godini DZS nije zabilježena niti jedna smrt zbog slučajnog otrovanja i izlaganja narkoticima i psihodislepticima (halucinogenima).

Tablica 17 - Umrli zbog slučajnog otrovanja i izlaganja narkoticima i psihodislepticima (halucinogenima) (X42)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
UKUPNO	1	3	2	1	3	1	3	2	3	-
Muški	1	2	2	1	2	1	3	2	3	-
Ženski	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

12.2. BOLESTI JETRE

12.2.1. BOLESTI JETRE EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti u 2024.g. evidentirano je 3.210 bolesti jetre (lani 3.220). Većina evidentiranih bolesti bila je kod muškaraca (57,6%).

U odnosu na 2023.godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirane bolesti jetre stagniraju (za 0,3% manje).

Tablica 1 - Bolesti jetre registrirane u primarnoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u Istarskoj županiji u 2024.g. po spolu

	Ukupno	Muški spol	Ženski spol
Bolesti jetre K70-K77	3.210	1.850	1.360

Izvor: CEZIH

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u IŽ registrirano je 1.008 oboljelih od bolesti jetre (lani 909), što čini 0,3% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Većinu čine muškarci (65,6%). U dobnoj skupini 20-64 godine je 61,0% registriranih pacijenata. Broj registriranih u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti čini 31,4% registriranih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

U odnosu na 2023. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 9,8% više bolesti jetre.

Tablica 2 - Bolesti jetre registrirane u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti (sve ordinacije) u Istarskoj županiji 2024.g. po dobi i spolu

	Ukupno	0-6 g.	7-19 g.	20-64 g.	65 i više g.
UKUPNO	1.008	-	5	615	388
Muški spol	661	-	3	386	272
Ženski spol	347	-	2	229	116

U 2024.g. u zdravstvenim ustanovama u IŽ (OB Pula i stacionari IDZ) zbog bolesti jetre hospitalizirano je 99 osoba, većinom muškarci (77,8%). Najčešće dijagnoze su alkoholna bolest jetre (40,4% hospitaliziranih) te fibroza i ciroza jetre (32,3%). Većina hospitaliziranih je bila u dobi iznad 60 godina (62,6%).

Tablica 3 - Broj hospitalizacija zbog bolesti jetre (K70-K77), po spolu i dobi u Istarskoj županiji u 2024. godini

NAZIV DIJAGNOZE	SPOL	Ukupno	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Bolesti jetre K70-K77	UK	99	1	1	16	19	25	20	17
	M	77	1	1	11	16	22	15	11
	Ž	22	-	-	5	3	3	5	6
K70 Alkoholna bolest jetre	UK	40	-	-	8	10	11	5	6
	M	36	-	-	6	9	11	5	4
	Ž	4	-	-	2	1	-	-	1
K71 Toksična bolest jetre	UK	4	-	-	1	1	1	-	1
	M	4	-	-	1	1	1	-	1
	Ž	-	-	-	-	-	-	-	-
K72 Zatajenje jetre, nesvrstano drugamo	UK	7	-	-	-	1	2	1	3
	M	6	-	-	-	1	2	1	2
	Ž	1	-	-	-	-	-	-	1
K73 Kronični hepatitis, nesvrstano drugamo	UK	1	-	-	1	-	-	-	-
	M	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ž	-	-	-	-	-	-	-	-
K74 Fibroza i ciroza jetre	UK	32	1	-	3	6	9	8	5
	M	25	1	-	3	5	7	6	3
	Ž	7	-	-	-	1	2	2	2
K75 Druge upalne bolesti jetre	UK	6	-	-	1	-	2	3	-
	M	2	-	-	-	-	1	1	-
	Ž	4	-	-	1	-	1	2	-
K76 Ostale bolesti jetre	UK	9	-	1	2	1	-	3	2
	M	3	-	1	-	-	-	2	-
	Ž	6	-	-	2	1	-	1	2

U 2024.g. u zdravstvenim ustanovama u RH zbog bolesti jetre hospitalizirano je 132 osoba s prebivalištem u IŽ, većinom muškarci (81,8%). Najčešće dijagnoze su alkoholna bolest jetre (43,2% hospitaliziranih) te fibroza i ciroza jetre (28,8%). Većina hospitaliziranih je bila u dobi iznad 60 godina (67,4%).

Tablica 4 - Broj hospitalizacija zbog bolesti jetre (K70-K77) u bolnicama u RH stanovništva Istarske županije, po spolu i dobi u 2024. godini

NAZIV DIJAGNOZE	SPOL	Ukupno	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Bolesti jetre K70-K77	UK	132	3	1	18	21	42	28	19
	M	108	3	1	13	18	37	23	13
	Ž	24	-	-	5	3	5	5	6
K70 Alkoholna bolest jetre	UK	57	-	-	9	12	18	12	6
	M	52	-	-	7	11	18	11	5
	Ž	5	-	-	2	1	-	1	1
K71 Toksična bolest jetre	UK	6	-	-	1	1	3	-	1
	M	6	-	-	1	1	3	-	1
	Ž	-	-	-	-	-	-	-	-
K72 Zatajenje jetre, nesvrstano drugamo	UK	8	1	-	-	1	2	1	3
	M	7	1	-	-	1	2	1	2
	Ž	1	-	-	-	-	-	-	1
K73 Kronični hepatitis, nesvrstano drugamo	UK	1	-	-	1	-	-	-	-
	M	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ž	-	-	-	-	-	-	-	-
K74 Fibroza i ciroza jetre	UK	38	1	-	4	5	13	8	7
	M	32	1	-	4	5	10	7	5
	Ž	6	-	-	-	-	3	1	2
K75 Druge upalne bolesti jetre	UK	9	1	-	1	-	3	4	-
	M	4	1	-	-	-	1	2	-
	Ž	5	-	-	1	-	2	2	-
K76 Ostale bolesti jetre	UK	13	-	1	2	2	3	3	2
	M	6	-	1	-	-	3	2	-
	Ž	7	-	-	2	2	-	1	2

12.2.1. BOLESTI JETRE KAO UZROK SMRTI

Od bolesti jetre umrlo je 40 osoba (većina (36) muškaraca), a vodeći uzrok je alkoholna bolest jetre (30).

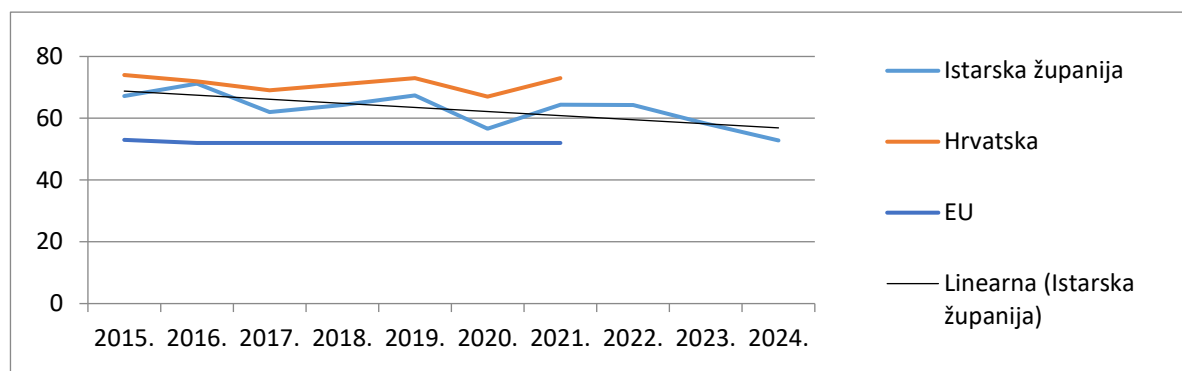
Tablica 5 - Umrli od bolesti jetre u Istarskoj županiji 2024. godine po dobi i spolu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	20-29 g.	30-39 g.	40-49 g.	50-59 g.	60-69 g.	70-79 g.	80+ g.
Bolesti jetre (K70-K76)	UK	40	1	-	2	6	12	13	6
	M	36	1	-	2	6	12	11	4
	Ž	4	-	-	-	-	-	2	2
Alkoholna bolest jetre (K70)	UK	30	1	-	2	5	10	10	2
	M	28	1	-	2	5	10	9	1
	Ž	2	-	-	-	-	-	1	1
Fibroza i ciroza jetre (K74)	UK	9	-	-	-	1	2	3	3
	M	7	-	-	-	1	2	2	2
	Ž	2	-	-	-	-	-	1	1
Druge upalne bolesti jetre (K75)	UK	1	-	-	-	-	-	-	1
	M	1	-	-	-	-	-	-	1
	Ž	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Dobno-standardizirane stope smrtnosti pružaju mogućnost usporedbe među područjima s različitim dobnim sastavom stanovništva koji bi mogao utjecati na naše zaključivanje o pojavnosti određenih bolesti pa tako i uzroka smrti. Stope za IŽ su računate za 2012.-2020. prema Reviziji procjene stanovništva DZS-a, a za 2021. g. na dalje prema Procjeni stanovništva. Stope za RH i EU preuzete su od *European Health Information Gateway, WHO Regional Office for Europe* (link <https://gateway.euro.who.int/en/hfa-explorer/>). Za standardizaciju je korišteno standardno europsko stanovništvo 1976. (koje koristi i WHO).

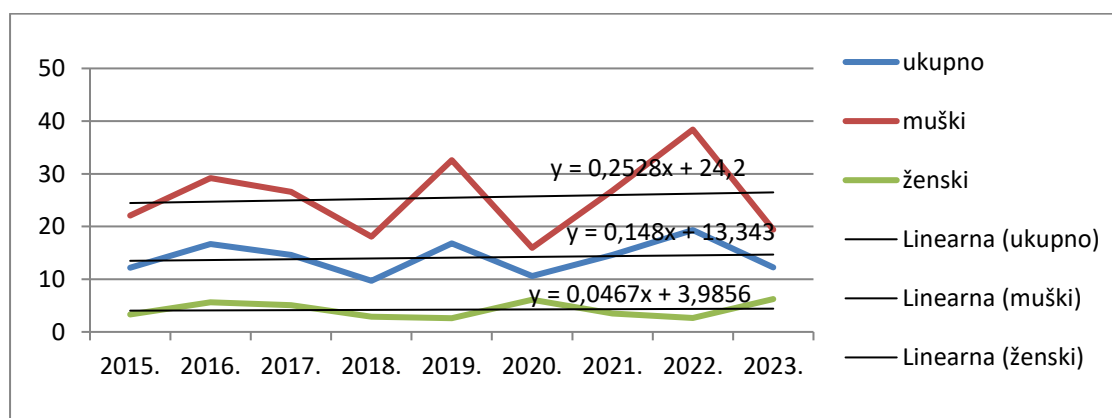
Dobno-standardizirane stope smrtnosti uzroka smrti povezanih s alkoholom za ukupnu dob su u padu, niže su od RH, ali više od europskih stopa.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti uzroka smrti povezanih s alkoholom*, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

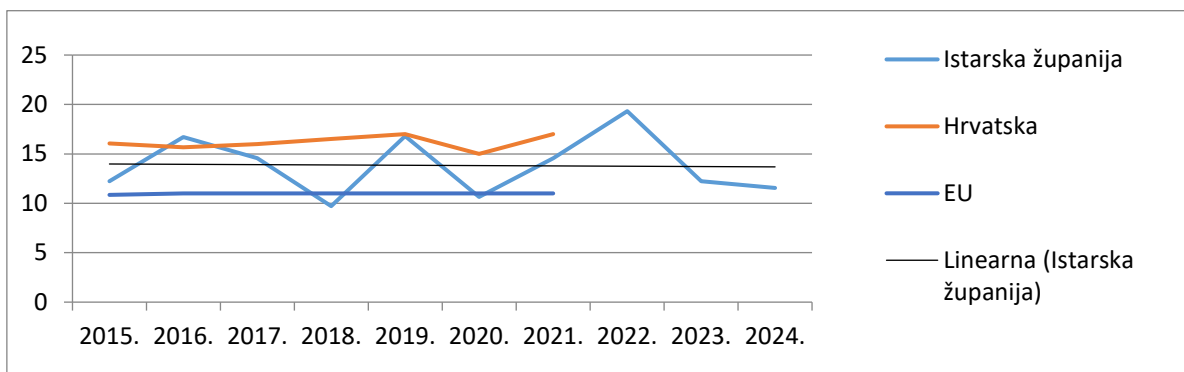
*C15, C32, F10, K70, K73, K74, K76, svi vanjski uzroci

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kroničnih bolesti jetre i ciroze za ukupnu dob su u blagom porastu, posebno kod muškog spola, a stope za muški spol su višestruko veće od stopa za ženski spol.

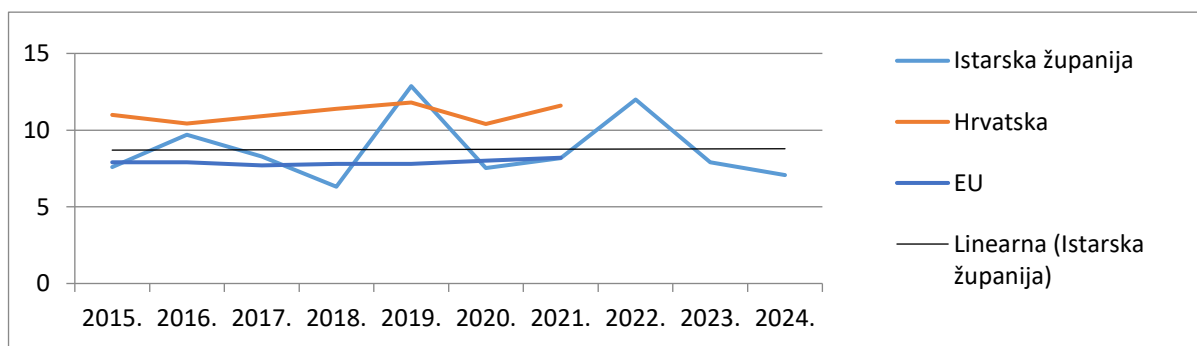

Slika 2 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze po spolu, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

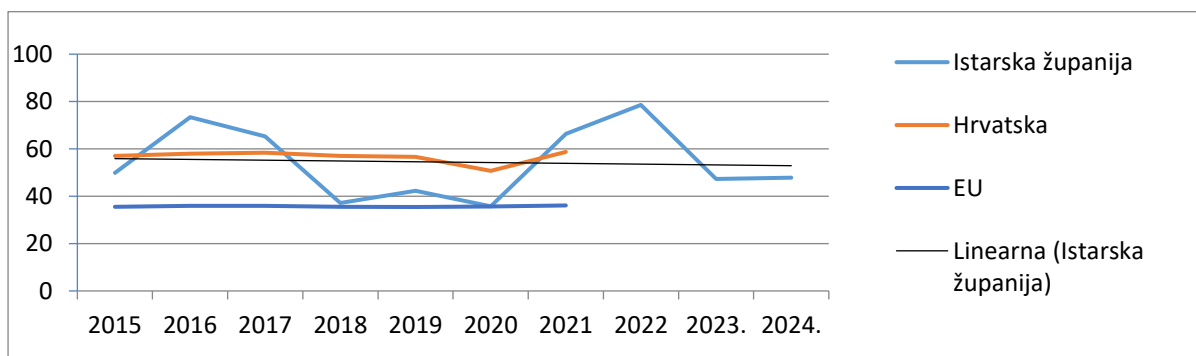
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze za ukupnu dob i za dob do 64 g. niže su od stopa RH i veće od EU, dok su za dob 65 i više g. slične RH, a više od EU.

Slika 3 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti kronične bolesti jetre i ciroze*, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)
 *K70, K73, K74

Slika 4 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti kronične bolesti jetre i ciroze, na 100.000 stanovnika (0- 64 godine)

Slika 5 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze*, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)
 *K70, K73, K74